

18 ta' Ġunju, 1960

Imħallef:—

Onor. Dr. W. Harding, C.B.E., K.M., B.Litt., LL.D.

Il-Pulizija

versus

Joseph Naudi

**Char-a-Banc — Biljetti tal-“Fare” — “Ticket Inspectors”
— G.N. 24/1948 — Reg. 135 tar-Regolamenti tat-Traffiku.**

Ir-Regolamenti dwar it-Traffiku jimponu lill-passiġġier li jivvja'gja fuq char-a-banc id-dmir li juri l-biljett tal-“fare” li jkun hallas lill kull persuna awtorizzata tispezzjona dawk il-biljetti, jew lill Pulizija, meta jiġi mitlub jaqhmel hekk.

It-“Ticket Inspectors” huma fost dawn il-persuni hekk awtorizzati.

I^l-Qorti:— Rat l-imputazzjoni tal-Pulizija kontra Joseph Naudi quddiem il-Qorti Kriminali tal-Magistrati ta' Malta, talli fid-29 ta' Frar 1960, f'xi s-1-5 p.m., waqt li kien jivvja'gga fix-char-a-banc 2890 bejn tas-Sliema u l-Belt, naqas iħallas il-“fare” lill-konduttur meta ġie mitlub; barra minn dan, naqas juri l-biljett lill-persuna awtorizzata jew lill-Pulizija meta ġie mitlub;

Rat is-sentenza ta' dik il-Qorti tal-25 ta' Marzu 1960, li biha ddeċidiet billi ddikjarat lill-imputat mhux hati, u konsegwentement ordnat il-liberazzjoni tiegħu;

Rat ir-rikors li bih l-Attorney General appella mis-sentenza fuq imsemmija in kwantu assolviet l-imputat mit-tieni imputazzjoni, u talab li tiġi “pro tanto” revokata, u li għalhekk l-imputat jiġi dikjarat hati ta' dik il-kontravvenzjoni, u tiġi lilu nfitta l-piena xierqa; ferma l-assolutorja mill-ewwel imputazzjoni;

Trattat l-appell hekk limitat;

Ikkunsidrat;

Il-fatti ma humiex kontrastati (ara verbal fol. 10). Waqt li l-imputat kien riekeb bhala passiggier fuq ix-char-a-banc imsemmi fiċ-ċitazzjoni, aċċeda l-inspector Carmelo Zahra u talbu jurieh il-biljett tal-perkors. L-imputat qallu li kien tilfu, jew għarmieħ, u li ma kienx jaf fejn hu. L-inspector issuggerielu jfittxu sakemm hu jara ntant il-biljetti tal-passiggieri l-oħra. X'hin l-inspector rega' lura hdejn l-imputat, dan rega' qallu li ma kienx jaf fejn kien il-biljett, tant li l-inspector talbu jerga jhallas; l-imputat irrifjuta, anki wara li l-incident gie rapportat lill-kuntis-tabbli Xuereb;

Peress li rriżulta li fil-fatt l-imputat il-“fare” kien hallasha, għalhekk l-Ewwel Qorti lliberatu mill-ewwel imputazzjoni ta' nuqqas ta' hlas tal-“fare”; u l-Prosekuzzjoni għal dik l-assolutorja akkwijexxiet. L-Ewwel Qorti lliberatu wkoll mit-tieni imputazzjoni, għaliex irriteniet li r-regolament nru. 153 tal-ligi in materja (G.N. 24/48) jimponi lill-passiggier id-dover li juri l-biljett “to any authorised person or to the Police, when requested to do so”, u ma hemm xejn fil-ligi li jgħid li l-inspectors huma “authorised persons” għall-finijiet ta' dak ir-regolament;

Kontra din l-interpretazzjoni nsorga l-Attorney General;

Ma jidherx, bir-rispett kollu għall-Qorti tal-Ewwel Grad, li tista' tigi sostnuta din l-interpretazzjoni tagħha. Fir-regolamenti 26-128 u 132 tal-istess ligi fuq imsemmija, dawn it-“ticket inspectors” huma msemmija b'indikazzjoni tad-doveri tagħhom, u għalhekk b'mod tali li jemergi l-“locus standi” tagħhom fil-kwadru tat-trasport per mezz tax-char-a-bancs publiċi. Il-Maġistrat osserva li, però, il-ligi f'dawn ir-regolamenti l-oħra ma qaletx, espressament jew b'riferenza għar-reg. 153 fuq ċitat, li huma għandhom anki l-inkombenza li iitolbu lill-passiggieri biex juruhom il-biljetti, u wasal għall-konklużjoni li għalhekk kien hemm għall-Prosekuzzjoni l-ostakolu tal-prinċipju “nullum crimen sine lege”;

Ma jidherx, però, li l-gudikant ikun qed imur kontra dan il-prinċipju u lanqas kontra l-iehor li "in crimina libus" l-interpretazzjoni għandha tkun restrittiva peress li si tratta ta' materja odjuża, jekk jasal għall-konkluzjoni kuntrarja in bazi għal dawn ir-regolamenti;

Hu ċert, infatti, li fi-istess liġi hemm espressament kreati uffiċjali li jissejhu "ticket inspectors", li lilhom jin-għataw ċerti inkombenzi, b'mod li dawn huma kostitwiti uffiċjali addetti għal dawn it-trasporti; u hija nota l-mas-sima "statuti una pars declaratur et recipit interpretationem ab alia". Barra minn hekk, hu risaput, bħala prinċipju ta' "legislative drafting", i'lli l-legislatur għandu jipproċedi b'mod "ut evitetur superfluitas"; u f'dan il-każ, il-kliem "Ticket Inspector" huma tali li ma kienux jehtiegu spjegazzjoni ulterjuri, għax hu evidenti li "Ticket Inspector" hu dak li jispezzjona l-biljetti. Kienet tkun superfluità li l-liġi tghidu; kif lanqas kien hemm bżonn tghid li l-biljetti soġġetti għall-ispezzjoni huma preċiżament dawk tal-passiġġieri, bħala haġa wisq ovvja biex tirrikjedi dis-pożizzjoni "ad hoc" tal-liġi. Il-fatt li r-regolamenti jis-peċifikaw doveri oħra tal-inspectors ma jgħib għal ebda konsegwenza; għaliex mhux dejjem u fi kwadunkwe każ jista' jinghad "inclusio unius fit exclusio alterius". Hemm każijiet fejn anzi ma hux hekk; u dan jiġri meta dak li jiġi ommess hu ovvju "di per se". "Inclusio unius non est exclusio alterius quando id quod fuit omissum veniebat de per se ex dispositione juris, nec erat necessarium exprimendum". U verament, fil-każ preżenti, il-jedd tal-inspectors li jitolbu l-biljetti u d-dover korrispondenti tal-passiġġieri li juruhom il-biljetti, jiġu "di per se" "ex dispositione juris", li tikkreahom bit-titolu ta' "Ticket Inspectors";

Jiġi, għalhekk, li ma hux "casus omissus"; għax bil-kliem tagħha stess "Ticket Inspectors" il-liġi tagħat lil dawn l-uffiċjali l-fakoltà li jispezzjonaw il-biljetti. Mbghad il-liġi qalet li l-passiġġier għandu juri l-biljett fuq rikjesta ta' "any authorised person", u ċertament il-kliem "authorised person" jinkwadraw ruhhom indiskutibbilment fil-persuna ta' uffiċjal kreat mill-istess liġi in materja bit-

tito' u ta' "Ticket Inspector", u li hu obligat jilbes uniformi "when on duty with the motor-omnibus". Kien ikun divers il-każ, u kienet tkun sewwa l-pronunċja tal-Ewwel Qorti, kieku r-regolament qal biss "shall show their ticket to the Police when requested to do so", bla ma qal ukoll "to any authorised person"; għaliex allura l-obligu tal-ostensjoni tal-biljett lit-"ticket inspector" ma kienx jirriżulta minn imkien: Mhux hekk, però, meta wiehed jakkoppja l-kliem "shall show their ticket to any authorised person" mal-kliem "ticket inspector" u mal-fatt li dawn huma uffiċjali kreati mill-liġi b'regolamenti appożiti fl-istess liġi għall-finijiet tal-eżiġenzi ta' dawn it-trasporti;

Għalhekk din il-Qorti tiddeċidi billi takkolji l-appell tal-Attorney General u tirrevoka s-sentenza appellata, issib lill-imputat hati tat-tieni imputazzjoni dedotta fiċ-ċitazzjoni, u wara li rat l-art. 17 Kap 105 Ediz. Riv., tikkundannah għall-ammenda ta' nofs lira.
